

Rechtskundig Weekblad

Vereeniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elken Zondag

Abonnementsprijs : 100 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Alle rechterlijke uitspraken, artikels en andere bijdragen, alsook boeken ter bespreking te zenden aan den secretaris hoofdsteller

Mr RENE VICTOR

Italiëlei, 99, Antwerpen

Opgaaf betreffende intekening en adreswijziging, aanvraag van losse nummers en alle mededeelingen betreffende het beheer te zenden aan den secretaris-schatbewaarder

Mr JOHN STOCKMANS

Mechelsche Steenweg, 201, Antwerpen

OVERZICHT VAN HET RECHTSLEVEN

GEDURENDE HET VORIG RECHTERLIJK JAAR

Het komt me voor dat deze nieuwe jaargang van het Rechtskundig Weekblad niet beter kan geopend worden dan met een kort overzicht van de voornaamste gebeurtenissen, die zich voordeden in het Vlaamsch rechtsleven gedurende het vorig rechterlijk jaar. Immers, nergens beter dan in de werkelijkheid van dit Vlaamsch rechtsleven zullen we zoowel heilzame lessen vinden als flinke aanmoediging voor onze activiteit in de toekomst. Laat ons onmiddellijk vooropstellen, dat de gebeurtenissen in onze juridische wereld tijdens het vorig jaar van aard zijn om ons met zeer veel voldoening te vervullen en dat ze ons de hoop geven op een steeds grooteren bloei van onze Vlaamsche rechtscultuur.

Wat bij het begin van het vorig rechterlijk jaar alles overheerschte, was het in voege treden der wet van 15 Juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken. Het in werking treden van deze wet was vastgesteld geworden op 15 September 1935 en reeds denzelfden dag deed het heilzaam gevolg van de nieuwe bepalingen zich op sensationeele wijze gevoelen door het feit, dat de Heeren Procureurs-Generaal bij de Hoven van Beroep te Brussel en te Gent hunne jaarlijksche mercuriale bij de heropening van het rechterlijk jaar, in de Nederlandsche taal uitspraken. Dit ophefmakend feit deed in de rechterlijke middens van het Vlaamsche land zeer diep gevoelen welke in-

grijpende wijziging in het rechtsleven door de nieuwe wet was gebracht geworden.

Wat het Hof van Beroep te Brussel betreft voorzag de wet dat de mercuriale elk jaar om beurt in elk der beide landstalen diende uitgesproken te worden. Te Brussel had men dan ook de reeks met een Fransche mercuriale kunnen inzetten. Dat de Heer Procureur-Generaal Hayoit de Termicourt zijn eerste rede onder het regiem der nieuwe wet in de Nederlandsche taal heeft uitgesproken, werd door de Vlaamsche juristen ten zeerste op prijs gesteld. De uitgesproken rede op zichzelf was trouwens van de allergrootste beteekenis. De Heer Procureur-Generaal bij het Hof van Beroep te Brussel gaf in deze mercuriale een uitvoerig commentaar op de nieuwe wet betreffende het gebruik der talen in gerechtszaken, commentaar dat blijk gaf van een breede en verheven opvatting aangaande den strijd der Vlamingen tot verovering van een schooner kultuurleven en tevens van den vasten wil bij dezen hoogen magistraat om de wet toe te passen in een geest, die volledig de Vlaamsche rechtswereld zal bevredigen. Het commentaar van den Heer Hayoit de Termicourt is totnogtoe het beste en zakelijkste dat over de wet van 15 Juni 1935 verscheen. Het was echter noodzakelijk beknopt en kon, daar het vóór het in voege treden van de wet werd opgesteld, geen rekening houden met meerdere gevallen, die slechts door de be-

hoeften van de practijk zouden aan het licht komen.

Een uitvoeriger Vlaamsch commentaar op deze zoo belangrijke wet werd nog niet gepubliceerd. Welke prachtige gelegenheid is hier niet geboden aan een Vlaamsch jurist om een grondige studie van de wet op de vervlaamsching van het gerecht te ondernemen, waarbij de zeer talrijke twijfelachtige gevallen, welke zich nog zouden kunnen voordoen, worden onderzocht in het licht van den wil van den wetgever, maar vooral van de behoeften van het Vlaamsch rechtsleven.

Dat dergelijk boek zoo spoedig mogelijk zou verschijnen, is volstrekt noodzakelijk. Stellen we inderdaad niet vast dat sommige juristen, die vijandig tegenover de nieuwe wet gekant staan, er zich om beijveren door alle mogelijke middelen gelegenheid te zoeken om de toepassing van de wet te remmen. Het uitvoerig boek, uitgegeven door Mr. Antoine Van Hoorebeke, van de Gentsche Balie, is niets anders dan een grootsch opgezette poging om de boycot van de wet te organiseeren. Er wordt in dit werk op wanhopige wijze gezocht naar juridische gronden om toch maar in alle mogelijke gevallen het gebruik van het Nederlandsch in gerechtszaken te beperken. Gelukkig zijn de aangewende middelen in dit werk zoo onjuridisch, dat niemand dit boek zeer ernstig zal opnemen!

Wat heeft nu het eerste jaar toepassing der wet op het gebruik der talen in gerechtszaken ons gebracht?

Ik meen dat de Vlamingen zich over deze toepassing geenszins te beklagen hebben. De magistraten hebben in vollen eerbied voor den wettelijken tekst de nieuwe bepalingen op objectieve wijze toegepast. Verschillende delicate gevallen zijn door de rechtspraak moeten opgelost worden; onze lezers hebben de meeste ervan gevonden in onze nummers van den vorigen jaargang en, buiten een paar uitzonderingen, werden de beslissingen getroffen in den geest van de principieele eentaligheid van de Vlaamsche gewesten, principieel dat de wetgever als stevige basis heeft willen leggen aan de wet van 15 Juni 1935.

De oogst van de Nederlandsche rechterlijke beslissingen is voorzeker nog niet zoo rijk geweest als sommigen het zich hadden voorgesteld. Inderdaad, op de talrijke proceduren, die

hangende waren vóór het in voege treden van de wet, waren de nieuwe bepalingen niet van toepassing, en zoo komt het dat b.v. onze Hoven van Beroep in burgerlijke zaken nog maar betrekkelijk weinig Nederlandsche arresten hebben uitgesproken. Dit jaar zal echter hierin noodzakelijkerwijze een gevoelige ommekeer komen, zoodat we de overtuiging hebben dat wij in onzen tegenwoordigen jaargang een uitgebreide en belangrijke Nederlandsche rechtspraak van onze Hoven van Beroep zullen kunnen bundelen.

De toepassing van de wet op de vervlaamsching van het gerecht had natuurlijk voor gevolg dat de noodzakelijkheid van de publicatie der Nederlandsche wetteksten en van de kennis der Nederlandsche rechtstaal meer en meer werd gevoeld. Er werd een zeer belangrijke poging gedaan om in deze behoefte te voorzien. In de allereerste plaats dient hier genoemd te worden de uitgave door de heeren Simon en De Beus van den Nederlandschen tekst van het Burgerlijk Wetboek, in zooverre deze tekst reeds officieel door de vertalingscommissie, aangesteld door de regeering, werd vertaald. Dit boek vormt daarbij door de talrijke aantekeningen van rechtspraak en rechtsleer, een belangrijk juridisch werk. Tevens dient ook aangestipt te worden de verschijning van de nieuwe uitgave van het zoo gekend en gewaardeerd formulierboek van Zwendelaar, aangepast aan de jongste wetgeving, door de heeren Van Reepinghen en Reyntens, en in het Nederlandsch bewerkt door Mr. André Rodenbach. Reeds twee deelen van deze zoo onmisbare uitgave zijn verschenen. Zij voldoen aan alle vereischten, zowel op juridisch als op taalkundig gebied en zijn door de Vlaamsche rechtswereld met een blij en dankbaar gevoel begroet geworden. Er dient vooral gewezen op den buitengewonen spoed waarmede deze beide eerste deelen werden uitgegeven, spoed die nochtans niet in het minst schaadt aan de degelijkheid. Wanneer de publicatie in dit tempo voortgaat, zullen binnen zeer korten tijd de Vlaamsche juristen beschikken over het klassiek Nederlandsch formulierboek dat hun reeds zoo lang ontbreekt.

Een uitgave zooals het tweetalig bulletijn der wetten en koninklijke besluiten, gepubliceerd door het huis Bruylant, heeft, sinds het in voege komen der wet op de vervlaamsching, een nieuwen bijval gekend. Het is stellig te voorzien

dat dergelijke uitgave der teksten in beide landstalen, weldra het belang van de ééntalige Fransche tekstuitgave zal overvleugelen.

Dezelfde behoefte was de aanleiding tot het samenstellen door de heeren Ketelaer en Van Grieken van een nieuw Fransch-Nederlandsch rechtskundig en bestuurlijk woordenboek, dat we ook met het grootste genoegen welkom heeten. Dit woordenboek heeft de bijzondere verdienste, eerst en vooral zeer uitvoerig en volledig te zijn, doch daarbij ook nauwkeurig rekening te houden met de definitieve teksten, zooals ze vastgelegd zijn geworden door de commissie van vertaling. Bij elke uitdrukking wordt uitvoerig verwezen naar de artikelen van onze wetboeken, waar de bedoelde uitdrukking te vinden is. Dit woordenboek is dan ook geroepen tot een zeer belangrijk succes.

De pogingen tot verspreiding van de Nederlandsche rechtstaal op bescheidener schaal wenschen we ook niet te vergeten, zooals b.v. het uitstekend boek van den heer Van Slype : « De Nederlandsche rechtstaal », dat zich ten doel stelt bij Nederlandsch-onkundigen een spoedige en degelijke kennis van de Nederlandsche rechtstaal bij te brengen.

De inlichtingen, die ons in de laatste dagen zijn toegekomen, wijzen er op dat we in de eerstkomende tijden nog talrijke nieuwe uitgaven van Nederlandsche wetteksten mogen verwachten.

De menigvuldigheid van belangrijke koninklijke besluiten, die tengevolge van de wet op de volmachten gedurende het vorig rechterlijk jaar in beide talen zijn verschenen, hebben aan den taalkundigen dienst van ons centraal bestuur een zware taak opgelegd. Met spijt moeten we vaststellen, dat het taalkundig gehalte van de koninklijke besluiten zeer dikwijls niet voldoet aan de noodige vereischten. Zulks is stellig te begrijpen, wanneer men nagaat in welke ongunstige omstandigheden en met welk een uitzonderlijken spoed de meeste van deze juridische teksten zijn moeten uitgewerkt worden, doch deze toestand sleept uiterst hinderlijke gevolgen na zich, waarover in het Rechtskundig Weekblad terecht geklaagd werd in een belangrijk artikel van den heer raadsheer De Beus. Er kan niet genoeg op gedrukt worden hoe noodzakelijk het is voor een behoorlijke rechtstoepassing in onze Vlaamsche gewesten, dat de uiterste zorg zou besteed worden aan het opstellen onzer wetten en besluiten, en het

is stellig te hopen, dat in de toekomst hiervoor strengere eischen zullen gesteld worden dan de waardeering van den onbetwistbaren goeden wil, die thans aan den dag wordt gelegd, doch die in deze aangelegenheid als volstrekt onvoldoende dient beschouwd te worden.

De Nederlandsche rechtsliteratuur in Vlaanderen bracht ons dit jaar ook vele nieuwe belangrijke werken, die den rijkdom van onze juridische kultuur aanzienlijk hebben vermeerderd. Alhoewel op het einde van het vorig jaar verschenen, dienen toch nog vermeld te worden het zeer uitgebreide derde deel der « Beginnselen van Belgisch Handelsrecht », van Prof. Louis Fredericq, thans rector van de Gentsche Universiteit, een standaardwerk dat eer doet aan de Vlaamsche rechtswetenschap.

We mogen evenmin vergeten het boek van Mr. Mallien te vermelden over « De Personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid », dat verscheen in de Vlaamsche Rechtskundige Bibliotheek, uitgegeven door het Rechtskundig Weekblad, alsook de twee uitstekende werken die het licht zagen in de Economisch-Sociale Bibliotheek; de Viisschere : « Het Belgisch Belastingwezen en zijn Grondbeginselen », en : Pauwels : « Polders en Wateringen ».

Vóór enkele maanden pas verscheen van Prof. Kluyskens het vijfde deel van zijn « Beginnselen van burgerlijk recht », gewijd aan het zakenrecht, dat heelemaal dezelfde hooge verdiensten vertoont als de vorige werken van dezen schrijver, die een stevige basis gelegd hebben voor den opbouw van een Vlaamsche wetenschap van ons burgerlijk recht.

Prof. Van Goethem, van Leuven, schonk ons een werk gewijd aan de « Beginnselen van sociale wetgeving », waarin deze zoo actueele wetgeving op merkwaardig klare wijze wordt uiteengezet, en we zagen verder nog in de Vlaamsche Rechtskundige Bibliotheek de zoo zorgvuldig uitgewerkte studie verschijnen van mej. Julia Teurlinckx over het gewichtig strafrechterlijk onderwerp : « Misdaden uit hartsucht »; verder vermelden we nog de brochure van Mr. Creten over de « Nieuwe procedure in zake echtscheiding » en het belangrijk werk van Victor Leemans : « Politieke Sociologie », dat wel geen zuiver juridisch werk is, maar op zoovele punten met het recht innig verband houdt.

Wat een overvloed van Vlaamsche juridische

productie! En daarbij zou het onrechtvaardig zijn geen melding te maken van de nieuwe prachtige activiteit van het « Rechtskundig Tijdschrift », dat in de laatste jaren, onder hoofdredactie van Prof. L. Van Bauwel, een periode van buitengewonen bloei heeft gekend en waarin o.a. een belangrijke studie verscheen van Prof. Niko Gunzburg over « Endocrinologie en Criminologie », alsook de uitstekende bijdrage van Mr. Langhor over « De burgerlijke sanctie der verplichtingen voorzien door artikel 214 van het Burgerlijk Wetboek ». En naast zoovele andere belangrijke artikelen dienen we met dank de rubrieken te vermelden betreffende de strafrechtspraak door den heer Advocaat-Generaal Van der Perren, en de fiscale rechtspraak door Prof. J. De Weerd en Mr. Rondou, rubrieken die de Vlaamsche juristen in de rechtspraktijk niet meer zouden kunnen missen.

Het Rechtskundig Congres, dat in de maand April l.l. te Gent heeft plaats gehad, heeft voor het Vlaamsche juridische leven belangrijke gevolgen gehad. Hoe betreuenswaardig het ook weze dat de deelneming van de Vlaamsche juristen aan het congres, wat de quantiteit betreft, zeer te wenschen heeft gelaten, dient er vermeld te worden, dat misschien zelden een rechtskundig congres zoozeer stond in het teken der degelijkheid. Het is vooral verblijdend dat tijdens deze congresdagen er een hartelijk contact tot stand kwam tusschen Vlaamsche en Noord-Nederlandsche juristen. Naast Prof. Paul Scholten, de beroemde Amsterdamsche hoogleeraar, die op het congres een merkwaardige rede uitsprak, waren verschillende professoren der Nederlandsche Universiteiten op het congres aanwezig, o.a. Prof. Cohen, uit Groningen, en Prof. van Oven, uit Leiden. Dank zij de vriendelijke bemiddeling van dezen laatste, hebben we het genoegen aan onze lezers te kunnen bekend maken, dat voortaan Mr. Langemeyer, uit Den Haag, redactielid van het « Nederlandsch Juristenblad », regelmatig in het Rechtskundig Weekblad een kronijk zal publiceeren van het Nederlandsch rechtsleven, zoodat we aldus volledig op de hoogte zullen gehouden worden van al wat er omgaat in de Nederlandsche juridische wereld. We houden er aan, aan Prof. van Oven en aan Mr. Langemeyer hiervoor onzen hartelijksten dank uit te spreken.

Dat er veel veranderd is in onze rechtswereld blijkt nog uit een feit, dat we niet onvermeld

mogen laten, namelijk de diepgrijpende evolutie welke zich voordoet in het midden van het Verbond der Belgische Advocaten. Totnogtoe was alle Vlaamsch juridisch leven voor deze vereeniging onbekend gebleven en in den strijd om de vervlaamsching van het gerecht had de Fédération des Avocats hardnekkig en onrechtvaardig stand genomen tegenover de zoo billijke en rechtmatige Vlaamsche eischen. Nu de wet in voege is getreden, geeft zonder twijfel het Verbond der Belgische Advocaten zich reenschap van de volstreckte noodzakelijkheid die er bestaat, zich aan den nieuwen toestand aan te passen. Dank zij het klaar doorzicht van den vorigen voorzitter, Mr. Gheude, en den taaïen ijver en gezonden zin van Mr. Paul Struye, is er principieel beslist dat het Verbond der Belgische Advocaten zal gesplitst worden in twee ééntalige groepeerings, waarin respectiefflijk in elk der beide landstalen alle beroepsbelangen der balie zullen besproken worden. Die regeling geeft aan de Vlamingen volkomen voldoening en een eerste toepassing ervan op het laatste congres te Leuven zal zeker van aard zijn om het Verbond er toe aan te zetten definitief zijne statuten te wijzigen in den voorgestelden zin. Het is trouwens het eenige middel opdat het Verbond in het land een wezenlijke kracht worde. De evolutie, welke zich in het Verbond afteekent, zal zonder twijfel de Vlaamsche advocaten verblijden, want, het is een teeken des tijds, het is het klaar en tastbaar bewijs, dat voor de toekomst alle achteruitstelling van het Nederlandsch in de Belgische rechtswereld volstrekt ondenkbaar is geworden.

Bij de hartverkwikkende gebeurtenissen van het vorig rechterlijk jaar, dient ook gewag gemaakt van het toenemend succes dat te beurt valt aan de Vlaamsche leergangen, ingericht in de rechtsfaculteiten onzer vrije universiteiten te Leuven en te Brussel. Iedereen beseft te zeer welke groote invloed een Nederlandsch rechtsonderwijs zal uitoefenen in het juridisch leven, om zich niet te verheugen in het feit dat het thans mogelijk is niet enkel aan de Gentsche Hoogeschool, maar tevens in de Vlaamsche rechtsfaculteiten der beide vrije universiteiten volledige rechtsstudies in het Nederlandsch te doen. De studenten zullen trouwens zelf een voldoende besef hebben niet alleen van hun cultureelen plicht, maar tevens van hun welbegrepen eigenbelang om in de toekomst meer en meer

de lessen der Vlaamsche rechtsfaculteiten te volgen.

Te midden van de vreugde om de zoo sterke Vlaamsche heropleving heeft het overlijden van den grooten Vlaamschen rechtsgeleerde, die Mr. Hector Le Bon was, rouw gebracht in de harten der Vlaamsche juristen. Deze man van groote bekwaamheid en sterke wilskracht, wiens heel leven gewijd is geweest aan den strijd voor de vervlaamsching van het gerecht, heeft nog vóór zijn verscheiden het genoegen mogen smaken de wet van 15 Juni 1935 te zien uitvaardigen, wat voor hem de bekroning is geweest van een schoon leven vol strijd en offer voor het Vlaamsch ideaal. Het voorbeeld van dezen man, waarvan de hoge leeftijd niet in het minst de krachtige strijdvvaardigheid had aangetast, moge de jongere Vlaamsche juristen sterken op den verderen

weg dien ze dienen af te leggen ter verwezenlijking van een hoogstaande Vlaamsche juridische kultuur.

Moge het jaar, dat thans inzet, in groote mate hiertoe bijdragen! Het Rechtskundig Weekblad zal niet nalaten naar hooger en beter te streven en het is stellig dat het niet alleen zal staan, want bij het ter pers gaan vernemen wij de blijde tijding van het verschijnen van een nieuw Vlaamsch rechtskundig tijdschrift, gewijd aan het privaatrecht, het notarisambt en het belastingwezen. Wij roepen van nu af onzen nieuwen confrater een hartelijk welkom toe!

Zoo groeit flink en zeker van jaar tot jaar een steeds schoonere Nederlandsche rechtskultuur in onze Vlaamsche provinciën. Vlaamsche juristen, uw aller medewerking is geboden opdat het zoo voortga.

René VICTOR.

RECHTSPRAAK

Nr. 1.

HOF VAN BEROEP TE LUIK

5e Kámer. — 3 Juli 1936.

Voorzitter : M. Lambrichts.
Raadsheeren : MM. Elens en Claessen.
Adv. Generaal : M. Hoeben.
Pleiter : Mr Stas.

TAALGEBRUIK IN GERECHTSZAKEN. — WET VAN 15 JUNI 1935. — REKWISITORIUM UITGAANDE VAN EEN PARKET UIT HET VLAAMSCH LANDSGEDEELTE EN DAGVAARDING VOOR EEN RECHTBANK UIT DIT TAALGEBIED IN HET FRANSCH BETEEKEND. — IN WALLONIE. — NIETIGHEID.

Alle akten van vervolging uitgaande van het Openbaar Ministerie bij een Correctioneële Rechtbank uit het Vlaamsch landsgedeelte moeten in het Nederlandsch opgesteld en beteekend worden. Dit is onder meer het geval voor het rekvisitorium tot vervolging en het er op volgend exploit van dagvaarding vóór deze Rechtbank.

De beteekening van een dergelijk rekvisitorium en van de dagvaarding om te verschijnen voor een rechtbank uit het Vlaamsch gedeelte van het land die in het Fransch gedaan werd is nietig; deze nietigheid moet van ambtswege uitgesproken worden.

O. M. t/ Dufranne en Toussaint.

Overwegende dat de Procureur des Konings te Hasselt, ten einde vervolging der genaamden Toussaint en Dufranne voor de correctioneële rechtbank dezer stad, een rekvisitorium tot dagvaarding op-

stelde, zooals het behoort, in de Nederlandsche taal;

Dat voormelde betichten vertoevende, de eene te Jemappes en de andere te Buvrines, twee Waalsche gemeenten der provincie Henegouwen, ingevolge art. 38 der wet van 15 Juni 1935, aan dit Rekvisitorium een vertaling in 't Fransch gevoegd werd zoowel als ook een vertaling van het exploit van dagvaarding;

Dat deurwaarder Nagels, van Binche, het exploit van dagvaarding opstelde in de Fransche taal en dit exploit in die taal aan Toussaint Roger betee-kende op de keerzijde van de Fransche vertaling van het Rekvisitorium van het openbaar ambt;

En dat deurwaarder Pernot, van Bergen, op dezelfde wijze Dufranne dagvaardde;

Dat daaruit volgt dat beide betichten, alhoewel zij verschijnen moesten voor de correctioneële Rechtbank van Hasselt, gelegen in een der Provinciën opgesomd in art. 2 der wet van 15 Juni 1935, enkel en alleen gedagvaard werden op een rekvisitorium in de Fransche taal gedaan en door een exploit in de Fransche taal opgesteld en in die taal beteekend;

Overwegende dat volgens art. 14 der wet van 15 Juni 1935 de rechtspleging, in haar geheel, in de Nederlandsche taal moet geschieden voor de correctioneële rechtbank van Hasselt. Dat het exploit van dagvaarding een akte van rechtspleging is ;

Overwegende dat art. 12 derzelfde wet daarenboven nog bepaalt dat al de akten van vervolging van het openbaar ambt bij de correctioneële rechtbank van Hasselt in 't Nederlandsch dienen opgesteld te worden;

Dat het Rekvisitorium tot vervolging en het erop

volgens exploit van dagvaarding voor een correctionele Rechtbank, akten van vervolging zijn;

Overwegende daarenboven dat art. 38 uitdrukkelijk voorschrijft dat alle akten der rechtspleging die in 't Nederlandsch dienen opgesteld te worden, krachtens de voorgaande beschikkingen der wet van 15 Juni 1935, in die taal zullen beteekend worden zelfs in de Waalsche gemeenten; dat inderdaad in geval van beteekening in Wallonië van rechtsplegingsakten in 't Nederlandsch opgesteld de wetgever de bijvoeging van een Fransche vertaling bevoelen heeft, hetgeen volstrekt onnoodig zou zijn indien de beteekening in 't Fransch mocht geschieden en er wel op wijst dat in zulk geval in 't Nederlandsch opgestelde stukken moeten beteekend worden in de Nederlandsche taal;

Dat de wet van 15 Juni 1935 op dit hoofdbeginsel steunt: streektaal, gerechtstaal;

Dat zoolang de Wetgever, volstrekt van dit principe uitgaat, hij logisch niet aannemen mocht dat voor een Vlaamsche correctionele Rechtbank het geding zou aanhangig gemaakt worden door een dagvaarding in 't Fransch opgesteld en in 't Fransch beteekend, zoomin hij aannemen kon dat een dagvaarding in 't Nederlandsch gedaan een vordering aanhangig zou maken voor een Waalsche correctionele Rechtbank; dat in zulk geval, de geheele procedure voor die Rechtbanken niet in de streektaal zou gevoerd worden, hetgeen indruischt tegen het principe — overigens duidelijk neergelegd in art. 14 der wet — der eentaligheid der Vlaamsche en Waalsche correctionele Rechtbanken;

Overwegende dat de voorschriften der art. 12, 14, 38 der wet van 15 Juni 1935 op straf van nietigheid dienen nageleefd te worden en dat die nietigheid volgens art. 40 derzelfde wet van ambtswege door den Rechter hoeft uitgesproken te worden;

Overwegende aldus, dat eerste rechter terecht, de bestredene dagvaardingen nietig heeft verklaard en de vervolging tegen betichten Toussaint Roger en Dufranne niet ontvankelijk.

Om deze beweegredenen,

En die niet tegenstrijdig van den eersten rechter. Het Hof bekrachtigt het bestreden vonnis.

Verzendt betichten zonder kosten van het geding in beroep.

Nr. 2.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

1e Kamer. — 18 Juni 1936.

Voorzitter : M. Anthonis.

Pleiters : Mrs F. Van de Vorst en Majeau.

ECHTSCHIEDING. — PROCEDUUR. — AANSTELLING VAN PLEITBEZORGER. — VERTEGENWOORDIGING DER PARTIJ DOOR HAAR RAADSMAN. — WETTELIJKHEID VAN HET K. B. VAN 7 FEBRUARI 1936.

In zake echtscheiding zijn partijen niet gehouden pleitbezorger aan te stellen en het is hun geoorloofd te

verschijnen door hun raadsman voorzien van een volmacht.

De wettigheid van het K. B. van 7 Februari 1936, waardoor de tusschenkomst der pleitbezorgers in zake echtscheiding facultatief gesteld wordt, zou kunnen betwist worden daar dit K. B. in strijd is met de wet van 14 December 1935, waardoor de tusschenkomst der pleitbezorgers in zake echtscheiding verplichtend gemaakt wordt.

Nochtans, sedert de wet van 7 Mei 1936, waardoor het K. B. van 7 Februari 1936 in al zijn bepalingen wordt bekrachtigd, kan de volledige wettelijkheid van dit K. B. niet meer in betwisting gesteld worden.

De Doncker t/ Franken.

Gehoord partijen in hunne middelen en besluiten;

Gezien de wet van 15 Juni 1935 art. 68, par. 2;

Gezien de stukken des gedings, namelijk :

1) Het verzoekschrift aangeboden door aanlegster op 11 Juli 1934 de feiten omschrijvende waarop zij zich steunt om de echtscheiding aan te vragen;

2) De uitgifte van het proces-verbaal opgemaakt door den heer Voorzitter op 11 Juli 1934 in uitvoering van artikel 237 B. W.;

3) De uitgifte van het proces-verbaal van niet verzoening opgemaakt op 17 October 1934 in uitvoering van artikel 239 B. W.;

4) De uitgifte der toelating tot dagvaarden verleend ter openbare zitting op 30 November 1934;

5) De dagvaarding van 17 Juni 1935;

6) De uitgifte van het proces-verbaal der verschijning en van het bevel gegeven op 28 Juni 1935 de partijen verzendende naar de openbare zitting;

7) De beteekening van het bevel met dagvaarding voor de zitting van 11 October 1935;

Aangezien verweerder gedurende den afloop dezer rechtspleging niet is verschenen;

Aangezien ter zitting van 20 Maart 1936 waarop de zaak voor behandeling werd vastgesteld verweerder voor de eerste maal is verschenen, vertegenwoordigd door den heer advocaat R. Majeau, ingevolge authentieke volmacht (geboekt te Antwerpen, B. A. 4e kantoor, 5 Maart 1936, boek 38 blad 20 vak 12, get. Callier);

Aangezien verweerder beweert geldig vertegenwoordigd te zijn ingevolge art. 2 van het K. B. van 7 Februari 1936;

Aangezien aanlegster integendeel staande houdt dat verweerder niet veroorlooft is te verschijnen vertegenwoordigd zooals hierboven aangehaald en dat bijgevolg de rechtspleging voortgaat bij verstek;

Aangezien de betwisting des aangaande voortspruit uit volgende juridische gegevens:

Ingevolge het oud artikel 241 B. W. was de aanstelling van pleitbezorger in zake van echtscheiding niet verplichtend, nergens was in de wetgeving deze tusschenkomst voorzien en de rechtspraak heeft deze meening ook gedeeld (Brussel, 11 Juni 1927, Pas. 1928. II. 85 en nota, Luik 9 Juli 1904, Pas. 1905. II. 108); op 14 December 1935 werd een nieuwe wet afgekondigd ontstaan uit een projekt opgesteld in het jaar 1923 en waarbij de vraag van echtscheiding

voor de rechtbank ten gronde aan de gewone vormen van het Burgerlijk procesrecht werd onderworpen, wat onbetwistbaar voor gevolg had de tusschenkomst van de pleitbezorgers verplichtend te maken als vertegenwoordiger der partijen;

Nauwelijks was deze nieuwe wetgeving verschenen, werd er op 7 Februari 1936 een Koninklijk Besluit genomen ingevolge de wet op de volmachten van 31 Juli 1934 en volgende waarbij de tusschenkomst der pleitbezorgers inzake echtscheiding zooals vroeger aan het goedvinden der partijen werd overgelaten;

Aangezien verweerder in hoofdorde aanhaalt dat de wet op de volmachten van 31 Juli 1934 en volgende geene afvaardiging vanwege de wetgevende macht daargestelt; er kan geen spraak zijn van machtsafstand ten bate der uitvoerende macht maar enkel van eene uitbreiding van art. 67 der grondwet welke aan de Koning het recht toekent de noodige besluiten en regelingen te treffen om de uitvoering der wetten te verzekeren zonder nochtans deze wetten te mogen opschorsen of van hunne toepassing te ontheffen;

De wetgever die dus alles kan behalve geen wetgever te zijn heeft alzoo ongetwijfeld zijne wetgevende macht behouden en het stelligste bewijs er van wordt door de huidige betwisting geleverd vermits gedurende het in voege zijn der wet op de volmachten de wetgever de wet van 14 December 1935 stemde en afkondigde, het behoorde dus in geenmate aan de regeering onmiddellijk na het maken dezer wet een Koninklijk Besluit uit te vaardigen waardoor het tegenovergestelde wordt voorgeschreven; zulk een K. B. is onbetwistbaar onwettig en valt onder de sancties van artikel 107 der grondwet;

De Rechtbanken mogen weigeren ze toe te passen; Aangezien dit stelsel volledig juist is;

Aangezien het verslag der Commissie der Kamer van Volksvertegenwoordigers er op drukt om het karakter der K. B. die ingevolge de wet op de volmachten zouden worden genomen te bepalen: « deze K. B. zijn geene wetsbesluiten, ze behooren enkel ingevolge de grondwet, tot de gewone maar uitgebreide reglementaire bevoegdheid van den Koning en het tegenovergestelde beweren zou er op neerkomen de basis zelf van gansch ons Publiekrecht ineen te doen storten; rechtsleer en rechtspraak zijn het er overigens eens over om aan te nemen en te verklaren dat dit artikel 107 der grondwet op deze K. B. van toepassing is ». (Verbreking 1 Maart 1928, Pas. 1928 I).

Aangezien men in deze omstandigheden zou kunnen redetwisten over de draagkracht en wettelijkheid der verschillende genomen K. B. en hunne bepalingen daar ze toch allen noodzakelijk zijn uitgevaardigd om iets nieuws bij te brengen aan de bestaande wetten en terzelfdertijd het kader dezer wetten moeten eerbiedigen;

Aangezien dit nochtans in huidige betwisting het geval niet is daar de tekst zelve van de volmachtwet van 7 December 1934 welke de wet op de volmacht van 31 Juli 1934 vollediende in volgende bewoording is opgesteld: « De wetten wijzigen ook de rechter-

lijke organisatie, de bevoegdheid, graad en rechtspleging in burgerlijke en koophandelsgedingen »;

Aangezien de bewoording onbetwistbaar enkel macht verleend de bestaande wetten te wijzigen maar geenszins deze welke de wetgever zich zou opleggen later zelf uit te vaardigen;

Aangezien men niet aannemen kan dat deze volmachtwet zooverre zou gaan als tot toe te laten dat de Regeering, welke grondwettelijk maar bestaat om de wetten uit te voeren, deze zou mogen vernietigen door K. B. naarmate ze in het toekomstende zouden gestemd en uitgegeven worden door de wetgevende macht;

Inderdaad de tekst zelve der volmachtwet verzet zich tegen zulke uitbreidende vertolking welke des te meer onaanneembaar is daar men staat voor eene wet welke inbreuk daargestelt aan het algemeen recht en bijgevolg van enge interpretatie zijn moet; de wetgever overigens kan zijne macht voor de toekomst niet afstaan daar hij ingevolge de grondwet deze macht alleen bezit en behouden moet;

Aangezien men bijgevolg in huidige zaak moet beslissen dat de wetgever uitgebreide macht aan de regeering heeft verleend de bestaande wetten aan te passen aan de bijzondere tijdsomstandigheden zich nochtans het recht voorbehoudende zelf op te treden waar en wanneer hij het goed vinden zou en waar hij alzoo de Regeering van de bijzondere verleende reglementaire macht zou uitschakelen;

Aangezien gansch dit stelsel door de wetgever is uiteengezet tijdens het stemmen der volmachtwet: « Het Parlement staat deze bijzondere macht aan de Regeering toe, bepaalt er de grenzen van zoo voor het onderwerp als den duur, behoudt zijn soeverein recht, mag er het gebruik van nazien, en de toepassing van hervormen het zijn maatregelen van ernstigen aard welke onze parlementaire traditiën krenken en maar ten gansch buitengewonen titel kunnen aangenomen worden en beperkt tot gevallen van volstreckte noodzakelijkheid ». (Doc. Parlem. Senaat 1933-1934 — N° 178 verslag der Commissie); missie);

Aangezien men bijgevolg zonder meer zou moeten beslissen dat het K. B. van 7 Februari 1936 onwettig is als genomen in tegenstrijd met de soevereine macht van het Parlement welke inzake proceduur in echtscheiding zelf is opgetreden en door de wet van 14 December 1935 de tusschenkomst der pleitbezorgers verplichtend heeft gemaakt;

Aangezien nochtans zulke beslissing heden niet meer stand houdt daar op 7 Mei 1936 eene wet is tusschengekomen welke het K. B. van 7 Februari 1936 bevestigd en bekrachtigd in al zijne bepalingen;

Aangezien weliswaar verweerder gelden doet dat deze bekrachtiging aan deze K. B. geen wettelijk karakter geeft; het blijven K. B., deze bekrachtiging of goedkeuring was overigens voorzien door de wet op de volmachten zelve, niets laat ons toe te beslissen dat het Parlement heeft willen goedkeuren dat er door de Regeering als maatregelen is getroffen geweest buiten of tegen de wet der volmachten en de aandacht is ook niet getrokken geweest op de

noodzakelijkheid of de gepastheid der verbeteringen, daar waar er misbruik van gezag was gepleegd;

Deze goedkeuring geeft dus enkel en alleen de wil van de wetgever weer door een bevestigend stemmen zijn vertrouwen uit te drukken op politiek gebied aan het hoofd der Regeering;

Aangezien weliswaar de bewuste K. B. welke door de wet van 7 Mei 1936 zijn bekrachtigd, indien men aanneemt dat ze door deze bekrachtiging als definitieve wetten moeten aanschouwd worden, niet in den gewonen vorm der wetten zijn voorgesteld of besproken in het Parlement, maar het gaat er niet om te onderzoeken of de wetten goed of slecht zijn gemaakt, maar enkel te beslissen of men wetten heeft gestemd ja of neen;

Aangezien er desaaangaande geen twijfel kan bestaan. Het verslag uit naam der Commissie belast met het onderzoek van het wetsontwerp bekrachtiging houdende van zekere K. B. genomen ter uitvoering der wetten van 31 Juli 1934 - 7 December 1934 en 30 Maart 1935 luidt als volgt: « Artikel 2 der wet van 31 Juli 1934 op de bijzondere machten voorziet dat wanneer zij verslag zal uitbrengen over de door haar getroffen besluiten de regeering terzelfder tijd bij het Parlement een wetsontwerp zal aanhangig maken houdende bekrachtiging van de K. B.; dit artikel had voor doel het bezwaar van ongrondwettelijkheid te weerleggen; voor 110 besluiten wordt u bekrachtiging gevraagd, zij omvatten de meest verscheidene uitzichten van onze fiscale, finantieele en economische wetgeving en wijzigen haar soms grondig.

Het zou getaamd hebben ze te onderzoeken vermits de bevestigende stemming van den Senaat aan elk dezer bepalingen kracht van wet geeft. Uwe commissie stelt met spijt vast dat zij zich in de onmogelijkheid bevindt die taak te vervullen. Deze stemming beteekent geenszins dat zij de noodzakelijkheid miskent sommige gedeelten dezer wetgeving te herzien, zij behoudt ook de volle vrijheid voor van diegene die ze uitbrengen van hun parlementair initiatief gebruik te maken om de intrekking of de wijziging van sommige dezer besluiten uit te lokken »;

Aangezien ter Kamer van Volksvertegenwoordigers er op gewezen werd dat het debat zou moeten op uitgebreide schaal gebeurd zijn, om toe te laten al de K. B. in hunne bepalingen te bespreken, maar de meerderheid was van oordeel dat de tijd er voor ontbrak, en men door eene globale goedkeuring en bekrachtiging over het werk der Regeering in zijn geheel diende uitspraak te doen;

Aangezien uit de stemming der beide Kamers zoo voortvloeit dat de wetgever in globo alle de K. B. heeft aanvaard en door eene wet heeft bekrachtigd: alle hunne bepalingen moeten dus aanzien worden als door de wetgever overgenomen;

Aangezien de stemming geene andere beteekenis hebben kan en de onthoudingen van zekere leden van het Parlement waren juist gesteund op het feit dat het er niet alleen omging de algemeene politiek der Regeering goed te keuren, maar ook om de alge-

meene goedkeuring en bekrachtiging der K. B. waaronder sommige hunne goedkeuring niet verkrijgen konden;

Aangezien overigens het bestaan van artikel 12 der wet van 31 Juli 1934 op de bijzondere machten waarbij werd voorzien dat zekere K. B. later door een regelmatig wetsontwerp zouden moeten worden bekrachtigd, voor eenig doel had het bezwaar van ongrondwettelijkheid te weerleggen, dat opgeworpen werd ten overstaan van artikel 110 der grondwet dat zegt:

« Geen belasting kan worden ingevoerd, dan bij een wet zoo genoegzaam bewijzende dat vanaf den oorsprong der wet van 31 Juli 1934 het ondervestaan was dat deze K. B. later door de bekrachtiging die aan het Parlement zou worden gevraagd in degelijke wetten zouden worden herschapen;

Aangezien die bekrachtiging van de K. B. overigens geen andere reden hebben kunnen en ze niets meer zou beteekenen, moest men dit doeleinde en gevolg aan de bekrachtigingswet ontkennen;

Aangezien men tevergeefs opwerpt dat noch het K. B. van 7 Februari 1936, noch de wet van 7 Mei daaropvolgende, de wet van 14 December 1935 hebben afgeschaft en er bijgevolg twee tegenstrijdige bepalingen invoege blijven;

Aangezien inderdaad de wet op de bijzondere machten voorzag dat wijzigingen mochten aangebracht worden, dat eene wijziging welke gansch het tegenovergestelde beslist als eene vorige bepaling, ipso facto de bestaande wet afschaft, in zooverre de nieuwe bepalingen tegenstrijdig zijn vermits de eene invoege wordt gebracht om de andere te vervangen;

Aangezien bovendien ingevolge een algemeen aangenomen juridisch principie de jongste wet hare toepassing vinden moet bij voorkeur, daar de wetgever moet aanzien worden als hebbende naar verbetering en meer volmaaktheid getracht;

Aangezien ter zake deze verbetering klaar en duidelijk werd aangeduid: de rechtspleging vereenvoudigen en min kostelijk te maken;

Aangezien bijgevolg, verweerder regelmatig is vertegenwoordigd ingevolge artikel 2 van het K. B. van 7 Februari 1936 en de wet van 7 Mei 1936;

Aangezien voor wat den grond der zaak aangaat:

Aangezien partijen zich bijzonder hebben vergeenoegd de betwisting aangaande de regelmatige vertegenwoordiging van verweerder uiteen te zetten en den grond der zaak dient verder behandeld;

Om deze redenen:

De Rechtbank, gehoord het eensluidend advies van den heer Struyf, Substituut van den Procureur des Konings, gegeven ter openbare zitting, zegt voor recht dat verweerder geldig en wettig is vertegenwoordigd;

Stelt de zaak om verder ten gronde te worden behandeld op de zitting van 3 Juli aanstaande;

Kosten voorbehouden.

Nr. 3.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUGGE

15 Januari 1936.

Voorzitter : Baron de Crombrughe.
 Rechters : MM. de Walqué en Axters.
 Pleiters : Mrs Dewulf en Samyn.

1) GEHUWDE VROUW. — MACHTINGING OM IN RECHTE TE STAAN, MOGELIJK TOT AAN DE SLUITING DER DEBATTEN. — GEEN BEPAALDE VORM VOORZIEN.

2) VERZET TEGEN EEN VONNIS HEROPENT DE DEBATTEN.

- 1) De wet bepaalt niet onder welken vorm de machtiging, door den echtgenoot, van de gehuwde vrouw moet gebeuren. In het huidige geval, verklaarde de echtgenoot (nadat door zijn niet-gemachtigde echtgenote een vonnis bij verstek werd bekomen tegen een derde) schriftelijk dat hij zijn vrouw machtigde.
- 2) De oorspronkelijke verweerder, met verzet aan te tekenen, deed het eerste vonnis te niet doen, door de aanvaarding van het verzet. De debatten werden aldus heropend en de vroegere laattijdige machtiging van den echtgenoot kwam zich aldus plaatsen tijdens de behandeling der zaak.

Eischer in verzet kan in dergelijk geval geen nietigheid van het verstek-vonnis invoeren. Hij moet zich bepalen bij de gewone verweermiddelen.

D. t/ H.

Overwegende dat eischer op verzet de nietigheid van kwestieus vonnis invoert op grond dat verweerder op verzet voor het inspannen van den oorspronkelijken eisch door haar echtgenoot niet was gemachtigd ;

Overwegende dat de aanvaarding van een regelmatig verzet, tegen een vonnis bij verstek uitgesproken, dit vonnis te niet doet met zijne gebeurlijke nietigheden en de oorspronkelijke eisch opnieuw dient onderzocht en dat er dus geen sprake kan zijn van nietigheid van een vonnis bij gemis aan machtiging van een in rechten staande gehuwde vrouw maar alleen van de onontvankelijkheid harer vordering ;

Overwegende dat op 4 Februari 1935 de echtgenoot van verweerder op verzet deze schriftelijke machtiging heeft verleend de vordering door haar ingespannen te vervolgen ; dat deze machtiging van een echtgenoot tot op het oogenblik der sluiting der debatten kan gegeven worden en dat deze door het verzet opnieuw werden geopend ; dat dientengevolge de rechtspleging regelmatig is ;

Nr. 4.

SCHEIDSRECHTERLIJKE UITSpraak

26 Juni 1936.

Scheidsrechters: Mrs F. Van de Vorst en P. Brusseleers.
 Pleiters: Mrs V. Van der Mensbrugge en Fl. Cornellie.

I. VERZEKERING. — VERJARING. — STUITING DOOR VERVOLGING. — BETEKENIS VAN DIT WOORD.

II. VERZEKERING. — OVERDRIJVING DER SCHADE. — BEDRIEGLIJK INZICHT NOODZAKELIJK.

III. VERZEKERING. — VERVAL. — VERKLARING VOOR DEN VREDERECHTER. — VERZAKING AAN DIT MIDDEL. — VERSLAG.

I. Wanneer een polis voorziet dat elke vordering zou beschouwd zijn na een tijdverloop van 6 maanden te rekenen van « ramp geval of der laatste vervolging », laat de algemeenheid van de bewoording « vervolging » niet toe aan te nemen dat enkel de eigenlijke rechterlijke vervolgingen een stuitende waarde zouden hebben ter zake.

De verschijning van de partijen voor de scheidsrechters, de nederlegging van het proces-verbaal van schatting, de in zake roeping van een partij, de aanmaning tot ondertekening van een compromis en de ondertekening van dit compromis zijn handelingen die onbetwistbaar het karakter van vervolging hebben.

II. Rechtsleer en rechtspraak zijn eenstemmig om te beslissen dat overdrijving bij de aangifte van de schade slechts dan verval medebrengt wanneer zij werd ingegeven door een bedrieglijk inzicht, 't is te zeggen wanneer zij opzettelijk wordt te baat genomen als een laakbaar middel ter verrijking.

III. Een clause die de verzekerde verplicht de verklaring van ongeval af te leggen vóór de Vrederechter is abstrakt beschouwd geldig. Er dient nochtans in elk geval onderzocht te worden of en in welke mate de Verzekeringsmaatschappij zou hebben verzaakt aan het voordeel van dit beding. Deze verzaking kan stilzwijgend zijn. In casu zijn de scheidsrechters van oordeel dat, indien de Verzekeringsmaatschappij op zeker oogenblik aan de verzekerde doet kennen dat zij het verval toepast en zich in deze mededeeling uitdrukkelijk en uitsluitelijk steunt op redenen vreemd aan het nalaten van het afleggen eener verklaring voor den Vrederechter, en dit zonder verder voorbehoud noch zinspeling tot eenig ander middel, uit deze omstandigheden dient afgeleid te worden dat de verzekeraar stilzwijgend maar klaarblijkelijk heeft verzaakt aan het middel getrokken uit het niet tijdig verklaren van de ramp voor den Vrederechter.

Slootmans t/ La Metropole.

Aangezien de eisch strekt tot bekomen van betaling :

1° Van eene som van fr. 18.361,40 vertegenwoordigende het aandeel dat door verweerder zou te vergoeden zijn aan aanlegger ingevolge schade door brandramp waardoor aanlegger werd geteisterd op 1 Februari 1934 ;

2° Van eene som van fr. 1.449,— zijnde het bedrag door aanlegger verschuldigd wegens verhaal van den eigenaar van het onroerend goed in hetwelk de brandramp plaats greep, meer de kosten van het geding waartoe dit verhaal aanleiding gaf ;

3° Van de intresten op bovenvermelde bedragen en van de kosten ;

I. — Verjaring.

Aangezien, luidens art. 33 der polis, elke aanspraak tot betaling der schade is vervallen na een tijdverloop van zes maanden te rekenen van « het rampgeval of der laatste vervolgingen » ;

Aangezien echter de verjaring werd gestuit op 13 Maart en 16 Oogst 1934, 11 Februari, 1 Oogst en

1 September 1935 onderscheidelijk door verschijning der partijen voor de schatters en nederlegging van het proces-verbaal van schatting, door inzake roeping door Slootmans aan verweerster beteeënd op voet van de verzekeringsovereenkomst, door aanmaningen per exploot van deurwaarder en door onderteekening van het compromis;

Dat ieder dezer handelingen een onbetwistbaar karakter van vervolging heeft;

Dat de algemeenheid van de bewoording «vervolgingen» opgenomen in art. 33 der polis niet toelaat met verweerster aan te nemen dat enkel de eigenlijke «rechterlijke» vervolgingen eene stuitende waarde ter zake zouden hebben;

II. — *Verplaatsing der verzekerde voorwerpen.*

Aangezien het door de polis gedekte risico oorspronkelijk was gelegen te Antwerpen, Frans De Cortstraat 7, en de ramp plaats vond Bevernagelei 21, Deurne-Noord;

Aangezien verweerster niet ontkent vóór het uitbreken der brandramp kennis te hebben gekregen van de woonstverandering van verzekerde; dat het ten andere vaststaat dat zij de premie ter inning vorderde, in den loop der maand December 1933, ter laatste woonst van verzekerde 21, Bevernagelei, Deurne-Noord;

Aangezien verweerster ten onrechte aan aanlegger verwijt deze woonstverandering niet per bijvoegsel te hebben doen vaststellen;

Aangezien, inderdaad, art. 12, 13 en 16, lid 2, aan de verzekeraarster de zorg van bedoelde vaststelling per bijvoegsel opdragen zooals het onbetwistbaar blijkt uit de bewoordingen «doen afleveren» en «doen vaststellen» die in artikel 13 en 16, lid 2, voorkomen; dat niets toelaat te beweren dat de niet-onderteekening van dit bijvoegsel door verzekerde eenig verval zou medebrengen; dat, ten andere, de aflevering van gezegd bijvoegsel eerder dient beschouwd als een maatregel ter bescherming van de rechten van den verzekerde die zich aldus het schriftelijk bewijs doet afleveren van de mededeeling van woonstverandering.

III. — *Overdrijving der schade.*

Aangezien de schade, door verzekerde beraamd op fr. 77.596,10, bij proces-verbaal van derde schatter werd vastgesteld op fr. 26.422;

Aangezien rechtsleer en rechtspraak eenstemmig aannemen dat overdrijving bij aangifte der schade slechts dan verval medebrengt wanneer zij werd ingegeven door een bedrieglijk inzicht 't is te zeggen wanneer zij opzettelijk wordt te baat genomen als een laakbaar middel ter verrijking; (Van Eeckhout - Droit des assurances terrestres, uitg. 1933, blz. 133 - O. Malter - De l'exagération des dommages par l'assuré - Rev. Gén. Ass. & Resp. 1930 n° 589 - Jurispr. Port d'Anvers 1901, blz. 304. Zie scheidsrechterlijke uitspraak Rev Gén. Ass. Resp. 1933, n° 1399).

Aangezien verweerster nochtans op geen enkel bijzonder bestanddeel wijst waaruit ter zake van eenig bedrieglijk opzet bij aanlegger zou blijken;

Aangezien, weliswaar, de slechte trouw soms kan worden afgeleid van den omvang zelf van de overdrijving, doch dat zulks ter zake niet het geval schijnt te zijn, spijs de opmerkelijke wanverhouding tusschen de beraming van verzekerde en deze van den schatter;

Inderdaad: het roerend risico bestond voor negen tienden uit kleederstoffen wier waarde berekening, tot zeer uiteenlopende cijfers leidt naargelang het tijdstip waarop men zich plaatst bij de berekening, de hoedanigheid der stoffen en hunne bewerking;

De omstandigheid dat een derde schatter diende benoemd veronderstelt ten andere een ernstig meeningverschil omtrent de waarde, zelfs tusschen personen die door partijen als bevoegde schatters werden bijgeroepen;

IV. — *Afwezigheid van verklaring voor den Vrederechter.*

Aangezien verzekerde luidens art. 19 der polis gehouden is verklaring der ramp af te leggen voor den vrederechter en afschrift van deze verklaring binnen de acht dagen van de ramp over te maken aan de verzekeringsmaatschappij behoudens bewezen onmogelijkheid;

Aangezien ter zake dient onderzocht of en in welke mate verweerster zou hebben verzaakt aan het voordeel van een beding waarvan de rechtswaarde, abstrakt beschouwd, niet kan worden betwist; (Zie scheidsrechterlijke uitspraak Van Eeckhout en Van der Eycken 2-6-1934 R. W. 1935 n° 4; O. Malter - De la déclaration du sinistre au juge de Paix, Rev. Gén. Ass. Resp. 1928 n° 345; Beroepshof Brussel 27 April 1908, Revue de jurisprudence 1908, blz. 73; zie scheidsr. uitspraak 8 Mei 1931, Jurisprudence port d'Anvers 1931, blz. 93).

Aangezien verweerster, bij schrijven van 2 Februari 1934, haar inzicht te kennen geeft tot de schatting over te gaan «doch slechts onder alle voorbehoud, daar U verzuimd hebt..... ons de bijakte voor woonstverandering weder te zenden»;

Dat verweerster haar voorbehoud in gelijkaardige bewoordingen bevestigt bij brieven van 13 Februari en 8 Maart 1934;

Aangezien het voorbehoud door verweerster gemaakt in ieder der drie voormelde mededeelingen uitsluitend gesteund is op de afwezigheid van het bijvoegsel van woonstverandering; dat, zoo men de verzaking aan andere middelen van verval redelijker wijze schijnt te mogen afleiden uit de voortdurende terughoudendheid van verweerster ten opzichte van eenig ander middel, de algemeenheid der termen «alle rechten voorbehoudende» die in voormelde brieven voorkomen desaangaande toch nog eenigen twijfel kan laten bestaan;

Dat, inderdaad, bij de navorsching naar de inzichten van eene verzekeringsmaatschappij en de interpretatie van hare houding omtrent de beweerde handhaving van of verzaking aan een middel van verval, men rekening moet houden van 't verschijnsel dat verzekeringsmaatschappijen er soms toegebracht zijn slechts in allerlaatste instantie hun toe-

vlucht te nemen tot zekere overeenkomstelijke mid-
delen van verval;

Aangezien nochtans terzake dient opgemerkt dat,
zoo verweerster werkelijk het middel getrokken uit
art. 19 § 3 en 5 wilde voorbehouden, niets haar
belette dit inzicht te kennen te geven in bewoordin-
gen die, hoe algemeen ook, niets aan duidelijkheid
te wenschen over lieten;

Aangezien verweerster bij aangeteekend schrij-
ven van 16 Maart 1934 verval toepast; dat zij zich
hierbij uitdrukkelijk maar ook uitsluitelijk beroept
op art. 16 par. 2 (bijvoegsel van woonstverandering)
en art. 23 (overdrijving der schade); dat zij daarbij
geen gewag maakt van art. 19 par. 3 en 5; dat be-
doeld schrijven geen enkel voorbehoud noch zelfs
eenige zinspelende meer bevat noch op dit middel of
op eenig ander mogelijk middel;

Aangezien uit deze bestanddeelen dient afgeleid
dat verweerster stilzwijgend maar klaarblijkelijk
heeft verzaakt aan het middel getrokken uit art. 19
par. 3 en 5 dat zij thans poogt te doen herleven;

Ten gronde.

1°) Aangezien het bedrag van fr. 18.361,40, ver-
meld in het compromis, door aanlegger in besluiten
wordt herleid tot fr. 16.694,40 en dit laatste bedrag
niet wordt betwist;

2°) Aangezien, wat betreft de som van fr. 1.449,—
en bijhorige gerechtskosten, aanlegger werd ver-
oordeeld, bij vonnis van 19 October 1934 — Vrede-
gerecht Borgerhout — gezegd bedrag te vergoeden
aan de Federale Samenwerkende Maatschappij van
België C.A.F.B., handelende als gesubrogeerde in de
rechten van den eigenaar van het door aanlegger
betrokken onroerend goed;

Aangezien de polis verzekerde waarborgt tegen
de verantwoordelijkheid waaraan hij onderworpen
is krachtens art. 1733 en 1734 van het B. W.;

3°) Aangezien, wat betreft de intresten op het
bedrag van fr. 16.694,40, de wettelijke intresten ver-
schuldigd zijn vanaf den dag der eerste aanmaning
tot betaling zijnde 16 Oogst 1934;

Om deze redenen:

Wij, ondergeteekende scheidsrechters, uitspraak
doende in eersten aanleg,

Veroordeelen verweerster te betalen aan aanleg-
ger:

1°) De som van fr. 16.694,40 met de wettelijke
intresten sedert 17 Oogst 1934;

2°) De som van fr. 1.449 en de bijhorende ge-
rechtskosten betaalbaar door aanlegger aan de Fe-
derale Samenwerkende Maatschappij van België
C. A. F. B.;

3°) Verwijzen de partijen elk tot de helft der kos-
ten van het scheidsgerecht, deze kosten beraamd op
fr. Bij gebreke aan vrijwillige uitvoe-
ring van de veroordeeling uitgesproken ten laste
van verweerster, verwijzen deze tot de kosten van
neerlegging van de scheidsrechterlijke uitspraak,
van de registratiekosten en van de kosten van uit-
voering.

Nr. 5.

WERKRECHTERSRAAD TE KORTRIJK

Kamer voor Werklieden

5 Maart 1936.

Voorzitter: M. E. Broeckx.

Rechtskundig bijzitter: Mr L. Desmet.

Pl.: Mr J. Coussens, volksvertegenwoordiger, drager
van volmacht; L. B. Van den Bussche, adv. te Brugge.

GEZINSVERGOEDINGEN. — WERKGEVER EN
WERKNEMER. — ONVERDEELDE EIGENAARS
VAN HET UITGEBATE EIGENDOM. — GEEN AR-
BEIDSCONTRACT NOCH DIENSTVERHURING. —
GEEN RECHT OP GEZINSVERGOEDINGEN.

*Wie mede-eigenaar is van het uitgebate erf, weze het
slechts voor een klein deel, kan geen werkmans zijn in
de onderneming en heeft ook geen recht op gezins-
toelagen. (1)*

Van Moerkerke t/ Compensatiekas der
Kristene Patroons te Brugge.

Herzien het vonnis in datum 31 October 1935, aan
eischer bevelend het bewijs in te brengen dat hij
werkmans is en recht heeft op toepassing der wet
van 4 Oogst 1930 op de gezinsvergoedingen.

Aangezien het tegenverhoor aan verweerder werd
voorbehouden namelijk over volgende punten:

1°) Dat vader en de zoon in onverdeeldheid eige-
naars zijn van het handelsfonds;

2°) dat beiden slechts een huisgezin uitmaken en
samen wonen;

3°) Dat de vader vroeger een openlijke vennoot-
schap uitmakte met zijn zoon Hilaire in wiens plaats
aanlegger op een gegeven oogenblik is gekomen.

Aangezien het getuigenverhoor, zoo het recht-
streeks als het tegenverhoor, op 28 November 1935
plaats greep;

Aangezien bewezen werd dat aanlegger als werk-
nemer werd behandeld en betaald;

Aangezien het tegenverhoor echter heeft bewezen
dat de schuur waarin het werk door aanlegger werk-
nemer wordt volbracht, in onverdeeldheid toebe-
hoort aan aanlegger en diens vader;

Aangezien aanlegger het bewijs niet inbrengt dat
die onverdeeldheid heeft opgehouden zoodat logi-
scher wijze het besluit voor de hand ligt dat aanleg-
ger deels voor eigen rekening onder eigen gezag
werkt en benevens zijn loon nog deelen kan in de
winst die het gebruik van de gemeenschappelijke
schuur oplevert;

Aangezien zulks niet strookt met de vereischten
der wet van 4 Oogst 1930, die alleen in het oog had
werknemers uitsluitend betaald volgens de uren
geleverd werk of volgens de hoeveelheid afgewerkte
stukken een voordeel te bezorgen in verhouding
met de uitbreiding van hun huisgezin;

Aangezien ook geen voldoende bestand van onder-
geschiktheid bestaat tusschen de zoogezegde werk-
gever (hier de vader) en dito werkmans (de zoon,
aanlegger), want wanneer men de meester is der
onderneming, ware het slechts in geringe mate, kan
van levering van werk ingevolge een arbeids- of

bediendencontract door verhuring van diensten geen sprake zijn. (Vonnis Vrederger. Diest 26 Juni 1935).

Aangezien aanlegger dus niet valt onder de toepassing dier wet.

Wat de tegenvordering betreft.

Aangezien verweerster terugvordert de som van 1.442,65 frank aan aanlegger betaald;

Aangezien deze vordering niet voor den verzoeningsraad werd gebracht en dienvolgens onontvankelijk is.

Om deze redenen:

De Werkrechtssraad van het Rechtsgebied Kortrijk — Kamer voor Werklieden — na erover beraadslaagd te hebben in de Raadkamer, op tegenspraak beslissende, verklaart den tegeneisch onontvankelijk. Een vonnissende ten gronde verklaart den eisch van aanlegger ongegrond — wijst hem dus af met veroordeeling in de kosten.

NOTA (1). — Zie gelijkkluidend vonnis Vrederecht te Diest, 26 Juni 1935, « Rechtskundig Weekblad », van 19 Januari 1936, Nr 18, kol. 695.

Zie ook een vonnis van de Werkrechtssraad te Kortrijk, 5 Maart 1936, inzake Compensatiekas der Kristene Patroons t/Beelprez en een ander van de Werkrechtssraad te Verviers (Kamer voor Werklieden) 20 Maart 1936, inzake Gillet-Bruls t/ « La Famille » en Nationale Verrekeningskas voor gezinsvergoedingen, beiden gelijkkluidend met bovenstaande.

Beide laatste vonnissen verschenen (het laatste in vertaling) in « Arbeidsrechtspraak », orgaan van de Federatie der Katholieke Compensatiekassen « Pro Familia », 1936, Nr 1).

BIBLIOGRAPHIE

A. KLUYSKENS. — *Beginnelsen van Burgerlijk Recht. — Zakenrecht.* — N. V. Standaard Boekhandel, Antwerpen.

Hetgeen alle Vlaamsche juristen van harte wenschen, namelijk dat Prof. Kluyskens het standaardwerk waarvan reeds vier deelen verschenen waren, zou kunnen volledigen tot een commentaar op geheel het burgerlijk wetboek, verwezenlijkt zich met bewonderenswaardige regelmaat. Thans is het vijfde deel van het leerboek van Prof. Kluyskens verschenen, deel dat gewijd is aan het zakenrecht. Evenals zijn voorgangers is het grondig wetenschappelijk bewerkt: het bevat een rijkdom van historische aantekeningen en vermelding van rechtsgeleerde werken waarbij de Noord-Nederlandsche niet vergeten zijn; het bevat verder een weelde van welgekozen rechtspraak waarbij al het essentieele gegeven wordt zonder eenige hinderlijke overlasting en het geheel draagt het kenmerk van uiterst klaren eenvoud, waarbij ingewikkelde vraagstukken uitermate bevattelijk worden en waardoor het boek in de eerste plaats voor onze studenten, maar niet minder voor de juristen in de praktijk, een onschatbaar werkinstrument wordt.

Wat vooral ook treft in dit werk is zijn grondige volledigheid; niets wordt door den schrijver verwaarloosd. Hij put werkelijk het onderwerp volledig uit. De jongste wetten en besluiten worden ingelascht in het oude kader van ons burgerlijk recht en toonen op merkwaardige wijze de soepelheid van dit kader aan. En bij dit alles krijgen we voortdurend over allerlei belangrijke vraagstukken het eigen inzicht van den schrijver, dat sterk gekenmerkt is door grondige kennis, scherp juridischen zin en gezond verstand. Er dient ook op gewezen te worden dat Prof. Kluyskens in breede mate allerlei vraagstukken van administratief recht die zich

voordoen bij de behandeling van eigendom en erfdiensbaarheden, uitvoerig heeft behandeld.

Voor deze nieuwe belangrijke bijdrage tot de Vlaamsche rechtskultuur zullen alle Vlaamsche juristen Prof. Kluyskens andermaal uiterst dankbaar zijn.

René Victor.

Formulierboek van Burgerlijke Rechtspleging door J. H. Zwendelaer. — *Bewerkt en aangevuld door Charles Van Reepinghen en Pierre Reyntens.* — Vlaamsche uitgave bewerkt door André Rodenbach. — *Tweede Boekdeel.* — 1936. — Brussel. — Maison Ferd. Larclier.

Nauwelijks was het eerste deel van het formulierboek van burgerlijke rechtspleging van Zwendelaer, — in het Nederlandsch bewerkt door Mr André Rodenbach, — algemeen in gebruik, of we worden reeds aangenaam verrast door het tweede boekdeel dat de formulieren bevat betreffende getuigenverhooren, deskundige onderzoeken, verhoor op feiten en vraagpunten, tusschenkomst, ontkenenis, wraking, vervallenverklaring, afstand van aanleg, tenuitvoerlegging, derdenverzet, begroting der kosten, enz.

Ten einde de publicatie van het boek geen vertraging te doen ondergaan, heeft men geen rekening kunnen houden met de wijzigingen gebracht aan de burgerlijke rechtspleging door het Koninklijk Besluit van 30 Maart 1936. De wijzigingen voorzien door dit K. B. hebben echter weinig belang voor wat betreft de stof behandeld in het tweede boekdeel en het was dan ook verkieslijk de publicatie er van niet te vertragen ten einde de Vlaamsche juristen zoo spoedig mogelijk het onmisbaar werkinstrument dat het Formulierboek vormt, te bezorgen.

De faam van het oude en uitstekend werk van Zwendelaer hoeft niet meer gemaakt te worden, en de bewerking van de heeren Van Reepinghen en Reyntens, alsmede de vertaling van Mr Rodenbach geven op alle gebied volledige voldoening.

Er wordt afgekondigd dat het volgend boekdeel, dat zal handelen over de beslagleggingen, binnen afzienbaren tijd zal verschijnen. Heel de Vlaamsche rechtswereld verwacht het met begrijpelijk ongeduld.

René Victor.

CLYNMANS Jozef. — *De rechtstreeksche belastingen.* — *Grondbelasting.* — *Mobiliteits.* — *Bedrijfsbelasting.* — *Aanvullende personeele belasting.* — *Crisistaks.* — *Gemeentelijke en provinciale opcentiemen.* — (Uitgegeven door het Syndikaal Verbond van Ambachten en Neringen (V. Z. W.) Antwerpen.

In het Nederlandsch gestelde verhandelingen over ons belastingwezen zijn zeldzaam. Mr Clynmans heeft zoo pas een boekje uitgegeven waarin al het essentieele aangaande de rechtstreeksche belastingen werd verzameld. Het is een beknopt boekje van slechts een paar honderd bladzijden, dat gegroeid is uit de lessen welke de schrijver reeds meerdere jaren achtereenvolgende gegeven voor de Antwerpsche beroepsvereniging van Ambachten en Neringen. Het werkje is dan ook vooral gericht op de praktische toepassing van de belastingwetgeving; doch het bevat zeer belangrijke algemeene beschouwingen die het wezen van ons belastingstelsel beter doen begrijpen; het geeft vergelijkingen met buitenlandse wetgevingen; het citeert een rechtspraak, op bescheiden wijze, doch toont vooral de praktische gevolgen aan van sommige arresten die door onze Ho-

ven werden uitgesproken; het bevat eindelijk duidelijke voorbeelden van berekening. De leek die zich op de hoogte wil stellen van ons belastingwezen zal nergens beter te rade kunnen gaan dan bij dit zeer degelijk werkje, wat niet uitsluit dat ook talrijke juristen er heel wat belangrijks zullen in ontdekken.

René Victor.

SCHUIND Gaston. — Traité pratique du droit criminel. — (Tome premier. — Code pénal. — Procédure pénale. — 2e édition). — Etabliss. Emile Bruylant, Brussel. — 1936.

De eerste uitgaven van het bekend werk van den Heer Raadsheer Schuind heeft in de rechtswereld een uitstekend onthaal genoten en deze nieuwe uitgave bewijst hoe spoedig de eerste editie uitverkocht is geworden.

Dit boek was dan ook op strafrechterlijk gebied iets zeer speciaals, in dien zin dat het hoofdzakelijk opgevat was geworden voor de behoeften van de praktijk. Het waren de lessen door den schrijver gegeven in de Provinciale Politieschool te Charleroi, die door hem werden gepubliceerd, wat niet belette dat het werk terdege gebruikt werd door de leden der magistratuur en der balie.

De nieuwe editie is in groote mate gewijzigd geworden en heeft een heel wat meer wetenschappelijken gang gekregen. Het werk is geweldig uitgebreid geworden zoodat het thans uit twee lijvige boekdeelen zal bestaan.

Na een inleiding, waarin zeer belankrijge algemeene beschouwingen over het strafrecht worden medegedeeld, behandelt dit eerste deel achtereenvolgens het algemeen gedeelte van het strafwetboek en de algemeene delicten, alsook de strafrechtspleging.

Doorheen heel het boek vinden we naast de belangrijkste rechtspraak vermelding van alle belangrijke studies over de bijzondere vraagstukken en het geheele werk geeft ons een merkwaardige synthese van al wat wetenswaardig is op strafrechtelijk gebied.

Laat ons vooral vermelden de beknopte nota's betreffende de praktische aangelegenheden, die wij doorheen heel het boek vinden en die des te grooter diensten zullen bewijzen aan onze juristen, waar ze in geen enkel ander werk betreffende het strafrecht te vinden zijn.

Het tweede gedeelte van het werk zal gewijd zijn aan de bijzondere strafwetten. Iedereen zal het eens zijn dat dit boek van Raadsheer Schuind vooral na de nieuwe uitbreiding, die het heeft ondergaan een onmisbaar bezit is voor al wie staat in de rechtspraktijk.

René Victor.

INGEZONDEN BIJDAGEN

AFTROK VAN 10 % VAN HET KAPITAAL IN ZAKE SCHADEVERGOEDING VOOR ONGEVALLEN VAN GEMEEN RECHT

De rechtspraak is het niet eens in zake aftrok van 10 % van het kapitaal dat uitgekeerd wordt als schadevergoeding voor ongevallen van gemeen recht. De vraag dient gesteld of deze aftrok billijk is en beantwoordt aan de voorwaarden en gegevens om dewelke hij wordt toegepast.

Voorafgaandelijk dient gezegd, dat men het zelfs niet eens is nopens het coëfficiënt 10, dit laatste

zullen we echter alleen onderzoeken daar het gebruikelijk geworden is in de beslissingen die den aftrok toepassen.

Voorstanders van deze korting van 10 % steunen hun stelsel op de beweegredenen dat het voordeel dat spruit uit een onmiddellijke betaling niet gecompenseerd is in den hoofde van den schuldenaar. Bovendien doet men nog een andere compensatie gelden, namelijk deze der gunstige en ongunstige aleas van het leven van het slachtoffer, de economische omstandigheden en de verplichtingen van den schuldigen.

Het is ontegensprekelijk zegt Pirson (I. No 195) dat zekere aleas gecompenseerd worden. Aldus worden de kansen van vermindering van verdiensten vergoed door de kansen van vermeerdering. Deze van revalorisatie der munt door deze van devalorisatie. Doch, naar de meening van de voorstanders van den aftrok, zijn er zekere aleas niet gecompenseerd. Als dusdanig worden aangehaald de kansen van onvrijwillige werkeloosheid, van ziekte die den dood niet veroorzaken, van ongevallen, stakingen en oorlog. Bovendien is de betaling van een kapitaal zwaarder dan de jaarlijksche betaling eener rent.

De Page (Droit Civil II No 1027), vindt de verrechtvaardiging van den aftrok in de redeneering; dat in principie alleen de rente verschuldigd is en dus de betaling van het kapitaal een uitzonderlijke modaliteit van vergoeding daarstelt. Alleen het feit, zegt de auteur, dat door de ontvangst van een kapitaal, de schuldeischer gevrijwaard blijft van een mogelijke insolventie van den schuldenaar, volstaat om den aftrok te verrechtvaardigen.

Tenslotte wordt nog opgeworpen, ten voordeele van den aftrok dat de kapitalisatie gebeurd op basis van de beschouwing, dat het slachtoffer tot op het einde van zijn leven dezelfde verdiensten behoudt.

Deze laatste bemerking houdt naar onze meening geen steek. Integendeel, zal, in het algemeen het loon of de verdiensten van het slachtoffer met de jaren stijgen. Bovendien is slechts een normale levensduur voorzien en mag men dus niet in principie veronderstellen dat op het einde van dit voorziene tijdperk het slachtoffer volledig in de onmogelijkheid zal zijn nog iets te verdienen, zelfs al had het de bewuste onbekwaamheid niet ondergaan. Anderzijds dient nog opgemerkt, dat deze redeneering geen actief leven meer is dan een verdienen van loon, dat inderdaad het slachtoffer zich mogelijkheden heeft zien onttrekken, zooals het verzamelen van spaargelden, het vormen van een kapitaal, het uitbreiden van zijn werkkring, het verwerven van een recht op pensioen.

De overweging dat de aftrok gewettigd wordt door het feit dat de schuldenaar gevrijwaard blijft door het storten van een kapitaal van een mogelijke insolventie, mag evenmin in acht genomen worden daar ze vreemd is aan de verplichting tot schadevergoeding, die alleen op het oog dient gehouden. Indien men zulke redeneering moest aannemen, dan zou de mogelijke insolventie van den

dader een voldoende reden zijn, om de vergoeding aan het slachtoffer toegekend met 10 % te verminderen, want daarop inderdaad komt deze redeneering neer. Deze overweging zou trouwens niet kunnen gelden tegenover verzekeringsmaatschappijen, gevestigde instellingen, of den Staat. Men ziet oogenblikkelijk dat eene redeneering, die slechts gegrondvest is op de mogelijke niet uitvoering van een verplichting, niet mag in aanmerking genomen worden om deze verplichting te verminderen.

Theoretisch is deze redeneering trouwens valsch, daar een vergoeding niet mag verminderd worden om wille van een modaliteit van uitvoering. Indien het vast staat dat een bepaalde vergoeding toekomt aan een slachtoffer, bestaat er geen reden deze vergoeding te verminderen, onder voorwendsel, dat men het slachtoffer vrijwaard tegen een mogelijke insolventie van den schuldenaar. Het is dan ook gansch ten onrechte, naar onze meening, dat De Page beweert, dat het geheele vraagstuk vervalscht werd, door de tusschenkomst van de verzekeringsmaatschappijen. Deze tusschenkomst moet buiten spraak gelaten worden; ze is trouwens een *res inter alios acta*, en bovendien volstrekt geen gunst daar ze beantwoordt aan stortingen van premien van den verzekerde, en aldus alleen de uitvoering van een contractuele verplichting uitmaakt.

Dit neemt niet weg, dat practisch, wanneer het een private persoon geldt, die een kapitaal verschuldigd is, de schuldeischer de vermindering van 10 % zal aannemen tegen onmiddellijke storting. Deze aanneming is echter slechts een soort van commerciële verhandeling en moet geheel buiten beschouwing blijven voor den rechter.

Indien men nu de bezwaren onderzoekt die den aftrok van 10 % zouden wettigen, buiten beschouwing gelaten deze die gecompenseerd zijn, dan ziet men dat al deze gegevens in feite geen belang hebben, daar ze uit hun verband gerukt werden en eenzijdig worden voorgesteld. Aldus kan men zooals onvrijwillige werkeloosheid, slepende ziekten, ongevallen, stakingen en oorlog volstrekt niet alleen zware kansen zijn voor het slachtoffer.

Inderdaad, deze aleas die voorgesteld worden alsof ze de werkbekwaamheid van den schuldeischer zouden verminderen of vernietigen en aldus den schuldenaar verplichten vanaf een zekere tijd tot eene om zeggens niet verschuldigde betaling, zijn hoegenaamd geen zware kansen alleen voor het slachtoffer. Een ongeval kan de onbekwaamheid van het slachtoffer nog vermeerderen, maar kan ook den dood veroorzaken; een oorlog evenzeer. In verband met deze omstandigheden, is het van belang, zich goed voor te stellen, dat het kapitaal slechts een rente vertegenwoordigt, en dat in geval van rente-verplichting, de dood van het slachtoffer een gunstige kans uitmaakt voor den schuldenaar. Men mag niet uit het oog verliezen, dat het kapitaal werd berekend met inachtneming van den waarschijnlijksten levensduur en dat de samenstelling van dit kapitaal, reeds een ondeelbaar geheel uitmaakt van goede en kwade kansen.

Deze aleas kunnen dus niet weerhouden worden,

omdat ze begrepen zijn in den aard der vergoeding en anderzijds, gecompenseerd worden door de mogelijkheden van verrijking, die aan het slachtoffer tengevolge van het ongeval, ontzegd werden.

Anderzijds getuigt het opwerpen van deze bezwaren van een onvolledige verklaring van het begrip *alea*. Niet alleen de goede en kwade kansen die een terugslag hebben van schuldeischer op schuldenaar, dienen in aanmerking genomen. Indien men alleen deze kansen in acht neemt, dan komt het erop neer een schadevergoeding vast te stellen ten opzichte van den schuldenaar. De schadevergoeding echter, moet vastgesteld worden naar gelang de schade in hoofde van den schuldeischer, en aldus moeten in aanmerking genomen worden, niet alleenlijk de aleas, die een gunstigen of ongunstigen invloed op den schuldenaar uitoefenen, doch ook de kansen die alleen in den hoofde van den schuldeischer een gunstigen of ongunstigen invloed hebben. Aldus moet bij de berekening der schadevergoeding in acht genomen worden, de mogelijkheden van verrijking, die tengevolge van het ongeval aan het slachtoffer met groote waarschijnlijkheid ontzegd zijn. In deze omstandigheden lijkt het duidelijk, dat alle goede en kwade kansen gecompenseerd worden. (*Goedseels-Traité des Indemnités* No 54 en volgende).

Wij kunnen ons dan ook verheugen, vast te stellen dat de rechtspraak een tendenze vertoont, de goede en de kwade kansen te compenseeren en geen aftrok op het kapitaal te doen. Er is inderdaad geen enkel afdoende reden om het toegekende kapitaal aan een slachtoffer van gemeen recht te verminderen met 10 %.

Mr. R. van Lennep.

WETGEVING

WET van 7 Juli 1936 tot wijziging van artikel 7 der wet van 16 Augustus 1887, tot regeling van de betaling van de loonen der arbeiders.

LEOPOLD III, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.

De Kamers hebben aangenomen en Wij bekrachtigen hetgeen volgt:

Eenig artikel. Het 2° van artikel 7 der wet van 16 Augustus 1887, tot regeling van de loonen der arbeiders, is opgeheven.

Kondigen de tegenwoordige wet af, bevelen dat zij met 's Lands zegel bekleed en door den «Moniteur» bekendgemaakt worde.

Gegeven te Brussel, den 7ⁿ Juli 1936.

WET van 8 Juli 1936 betreffende de jaarlijksche betaalde verlofdagen.

LEOPOLD III, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.

De Kamers hebben aangenomen en Wij bekrachtigen hetgeen volgt:

Artikel 1. Deze wet is van toepassing op de volgende ondernemingen en inrichtingen:

1° De mijnen, graverijen, groeven en uitdelvings-bedrijven van allen aard;

2° De bedrijven die voor doel hebben het vervaardigen van goederen, de verwerking van grondstoffen of producten, hun versiering of afwerking, hun reiniging, hun geschiktmaking voor den verkoop, hun herstelling of vernietiging;

3° De ondernemingen die voor doel hebben de herstelling, reiniging, terug in staat stelling van materieel, goederen of andere gebruikte voorwerpen, alsmede de ondernemingen die voor doel hebben het sloopen van materieel;

4° De bouwbedrijven en bijkomstige bedrijven, met inbegrip van de werken van onderhoud, herstelling, afbraak;

5° De ondernemingen van openbare werken;

6° De ondernemingen die voor doel hebben private werken van de burgerlijke genie, andere dan deze die tot de bouwnijverheid behooren;

7° De gasfabrieken en watervoorzieningsbedrijven en -diensten;

8° De ondernemingen en diensten die electriciteit en drijfkracht voortbrengen, transformeeren of overbrengen;

9° De ondernemingen die voor doel hebben het bouwen, veranderen, onderhouden, herstellen of sloopen van schepen en booten;

10° De ondernemingen van vervoer te land, langs de binnenwateren of door de lucht;

11° De ondernemingen die in havens, aan steigers, aan opslagplaatsen, in stations of luchthavens goederen lossen, laden of behandelen;

12° De inrichtingen en diensten waar de zieken, gebrekkigen, behoeftigen en krankzinnigen worden verzorgd of verpleegd;

13° De hotels, logies- en kosthuizen, restauraties, clubs en andere inrichtingen waar dranken worden gesleten of spijzen opgediend;

14° De ondernemingen van vertooningen en openbare vermakelijkheden;

15° De handelsondernemingen en inrichtingen met inbegrip van de posten en de diensten van telecommunicatie;

16° De inrichtingen en besturen waarvan de werking hoofdzakelijk bestaat uit kantoorwerk;

17° Al de openbare diensten van eenigen aard in concessie gegeven of in eigen bedrijf;

18° De zeevisserij en alle bijhooijende bedrijven.

De bepalingen van de wet zijn zoowel van toepassing op de openbare inrichtingen en diensten en op de inrichtingen van openbaar nut als op de private inrichtingen, zelfs wanneer zij een karakter hebben van beroeps-onderwijs of weldadigheid.

Zij zijn mede van toepassing op de bijgebouwen van de aan de wet onderworpen ondernemingen en inrichtingen welke hun aard ook weze.

Zijn uitgezonderd de ondernemingen en inrichtingen waar enkel de leden van het gezin onder het gezag, 't zij van den vader, 't zij van de moeder, 't zij van den voogd arbeiden, alsmede de ondernemingen en inrichtingen waar minder dan tien personen zijn te werk gesteld.

De bepalingen van de wet kunnen evenwel bij koninklijk besluit uitgebreid worden tot de ondernemingen en inrichtingen die minstens vijf personen te werk stellen.

Art. 2. De leden van het personeel in de bij voorgaand artikel bedoelde ondernemingen en inrichtingen

werkzaam, hebben, na én jaar dienst bij denzelfden werkgever, recht op een jaarlijksch betaald verlof van minstens zes dagen.

De toepassingsmodaliteiten betreffende de verlofdagen worden bij koninklijk besluit bepaald.

Art. 3. Een speciaal regime zal voor de nijverheids- en handelstakken waarin het werk naar gelang van de seizoenen wordt uitgevoerd, bij koninklijk besluit mogen worden voorzien.

Art. 4. De Koning mag, op de voordracht van de in Raad vergaderde ministers, voor de belanghebbenden de beslissingen verplichtend maken door de paritaire commissies aangenomen en waarbij worden voorzien 't zij verloftermijnen van meer dan zes dagen, 't zij een andere verdeling dan deze, die krachtens de artikelen 2 en 3 werd vastgesteld of 't zij zelfs het verleen van verloftermijnen onder andere voorwaarden dan deze bepaald bij artikel 2.

Hij mag eveneens, op de voordracht van de in Raad vergaderde ministers, de overeenkomsten verplichtend maken, gesloten in de paritaire commissies betreffende de toepassing van de bepalingen dezer wet op productietakken en aan reeksen van ondernemingen wegens artikel 1 aan deze wet niet onderworpen.

Art. 5. Tijdens den ganschen duur van het verlof zal de belanghebbende zijn gewone bezoldiging ontvangen berekend volgens de regelen bij koninklijk besluit te bepalen.

Art. 6. Het recht op verlof is aan den arbeider verworven, niettegenstaande elke strijdige overeenkomst. Het is aan den arbeider verboden van het verlof, waarop hij recht heeft, af te zien.

Art. 7. Alvorens de bij de artikelen 2, 3, 4 en 5 voorziene reglementaire maatregelen te treffen, wint de regeering het advies in:

1° Van de paritaire commissies of van de betrokken vereenigingen van bedrijfshoofden en arbeiders;

2° Van den Hoogen Raad van Arbeid en Sociale Voorzorg.

De krachtens dit artikel geraadpleegde colleges en vereenigingen, dienen hun advies in binnen twee maanden na de vraag hun daartoe gedaan.

Art. 8. Door de regeering aangewezen ambtenaren waken over de uitvoering van deze wet en van de krachtens deze wet genomen besluiten onverminderd de plichten, die aan de officieren van gerechtelijke politie zijn opgelegd.

Hun bevoegdheid wordt bij koninklijk besluit bepaald.

Art. 9. De krachtens voorgaand artikel aangewezen ambtenaren hebben vrijen toegang tot de inrichtingen bedoeld onder artikel 1 en tot deze waarop de ter uitvoering van artikel 4, tweede lid, getroffen besluiten van toepassing zijn.

De bedrijfshoofden, werkgevers, directeurs, zaakvoerders, aangestelden en arbeiders zijn gehouden hun de inlichtingen te verstrekken die zij vragen om zich te vergewissen of de wet wordt nageleefd.

In geval van overtreding, maken deze ambtenaren processen-verbaal op welke rechtsgeldig zijn, behoudens tegenbewijs.

Een afschrift van het proces-verbaal dient, op straf van nietigheid, binnen acht en veertig uren, aan den overtreder te worden gezonden.

Art. 10. De bedrijfshoofden, werkgevers, directeurs, zaakvoerders, of aangestelden die aan de arbeiders de verlofdagen, waarop zij krachtens de bepalingen van deze wet en van de ter uitvoering daarvan genomen besluiten recht hebben, niet zullen hebben toegestaan of die zullen verwaarloosd hebben de daaraan

verbonden bezoldiging te betalen, worden met een geldboete van 100 tot 300 frank of met een gevangenisstraf van acht dagen tot één maand gestraft.

De boete wordt zoo dikwijls toegepast als er arbeiders zijn, die het verlof, waarop ze recht hebben, niet hebben bekomen of die hun verlof hebben genomen doch de daaraan verbonden bezoldiging niet hebben ontvangen, zonder dat nochtans de geldboeten 2,000 frank mogen overschrijden.

Art. 11. De bedrijfshoofden, werkgevers, directeurs, zaakvoerders of hun aangestelden, die het krachtens deze wet georganiseerd toezicht belemmeren, worden met een geldboete van 26 tot 100 frank gestraft, onverminderd de mogelijke toepassing van de straffen vermeld bij de artikelen 269 tot 274 van het Strafwetboek.

Art. 12. Bij herhaling binnen vijf jaar volgend op de krachtens deze wet opgelopen veroordeelingen mogen de bij de twee voorgaande artikelen voorziene straffen worden verdubbeld.

Art. 13. De bedrijfshoofden zijn burgerlijk aansprakelijk voor het betalen van de geldboeten, ten laste van hun directeurs, zaakvoerders of met toezicht of bestuur belaste aangestelden uitgesproken.

Art. 14. Met afwijking van artikel 100 van het Strafwetboek zijn hoofdstuk VII en artikel 85 van het 1° boek van dit Wetboek op de bij deze wet voorziene overtredingen van toepassing.

Art. 15. De strafvordering op grond van een overtreding van de bepalingen dezer wet of van besluiten krachtens deze genomen verjaart na één vol jaar, met ingang van den dag waarop de overtreding werd gepleegd.

Kondigen de tegenwoordige wet af, bevelen dat zij met 's Lands zegel bekleed en door den «Moniteur» bekendgemaakt worde.

Gegeven te Brussel, den 8ⁿ Juli 1936.

WET van 9 Juli 1936 tot invoering van de veertigurige arbeidsweek in de bedrijven of bedrijfstakken waarin onder ongezonde, gevaarlijke of lastige voorwaarden gearbeid wordt.

LEOPOLD III, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.

De Kamers hebben aangenomen en Wij bekrachtigen hetgeen volgt :

Artikel 1. De Koning mag, op de voordracht van de in Raad vergaderde ministers, den toegelaten duur van den werkelijken arbeid geleidelijk verminderen tot veertig uur per week voor de arbeiders te werk gesteld in bedrijven of bedrijfstakken, waarin onder ongezonde, gevaarlijke of lastige voorwaarden gearbeid wordt.

Bij de uitoefening van deze macht, bepaalt Hij onder dezelfde voorwaarden :

- a) De termijnen die de geleidelijke verkorting van den toegelaten werkelijken arbeidsduur zal bedragen ;
- b) De klassen van arbeiders, andere dan handarbeiders, die, wat de toepassing van deze wet betreft, met werklieden dienen gelijkgesteld ;
- c) De noodzakelijke afwijkingen en modaliteiten.

Art. 2. De regeering raadpleegt vooraf :

1° De paritaire commissies of de beroepsverenigingen van werkgevers en van werknemers, die de betrokken belangen het best vertegenwoordigen ;

2° Den hoogen raad van arbeid en van sociale voorzorg en, zoo noodig, den hoogen raad voor de volksgezondheid.

De krachtens dit artikel geraadpleegde colleges en

verenigingen brengen advies uit binnen twee maanden, nadat zij daartoe aangezocht zijn.

Art. 3. — In elken bedrijfstak mag de Koning, op de voordracht van de in Raad vergaderde Ministers aan al de betrokkenen de verminderingen van werkelijke arbeidsduur opleggen, die door de paritaire commissies zijn aangenomen.

Art. 4. Door de regeering aangewezen ambtenaren oefenen toezicht uit over de uitvoering van de besluiten, krachtens de artikelen 1 en 3 van deze wet getroffen, onverminderd de plichten opgelegd aan de ambtenaren der gerechtelijke politie.

Hun bevoegdheid wordt bij koninklijk besluit bepaald.

Art. 5. De krachtens het vorig artikel aangewezen ambtenaren hebben vrijen toegang tot de inrichtingen, die onder toepassing vallen van deze wet.

De bedrijfshoofden, werkgevers, directeurs, zaakvoerders, aangestelden en arbeiders zijn gehouden hun de inlichtingen te verstrekken, waarom zij verzoeken om zich van de naleving van de krachtens de artikelen 1 en 3 genomen besluiten te vergewissen.

In geval van overtreding maken die ambtenaren processen-verbaal op, die rechtsgeldig zijn behoudens tegenbewijs.

Van het proces-verbaal dient op straf van nietigheid binnen acht en veertig uren aan den overtreder een afschrift gezonden.

Art. 6. De bedrijfshoofden, werkgevers, directeurs, zaakvoerders of aangestelden, die doen of laten werken in overtreding van de voorschriften der krachtens de artikelen 1 en 3 dezer wet genomen besluiten, worden gestraft met een geldboete van 26 tot 200 frank of met gevangenisstraf van acht dagen tot één maand.

De geldboete wordt zoovele malen opgelegd als er personen werden te werk gesteld in overtreding van deze besluiten, zonder dat het totaal bedrag der geldboeten 2,000 frank mag overschrijden.

Bij herhaling binnen het jaar te rekenen van de vorige veroordeeling, worden de straffen verdubbeld, zonder dat de totale geldboete 4,000 frank mag overschrijden.

Art. 7. De bedrijfshoofden, werkgevers, eigenaars, directeurs, zaakvoerders, aangestelden of arbeiders, welke het toezicht, ter uitvoering van deze wet ingesteld, belemmeren worden gestraft met een geldboete van 26 tot 200 frank of met gevangenisstraf van acht dagen tot een maand, onverminderd de mogelijke toepassing van de straffen voorzien bij de artikelen 269 tot 274 van het Strafwetboek.

Bij herhaling binnen het jaar, te rekenen van de vorige veroordeeling, wordt de straf verdubbeld.

Art. 8. De bedrijfshoofden zijn burgerlijk aansprakelijk voor de betaling van de geldboeten opgelegd aan hun directeurs, zaakvoerders of met bestuur of toezicht belaste aangestelden.

Art. 9. Met afwijking van het bepaalde bij artikel 100 van het Strafwetboek, zijn hoofdstuk VII en artikel 85 van het 1° boek van dat Wetboek van toepassing op de overtredingen bij deze wet voorzien.

Evenwel is artikel 85 van bedoeld Wetboek niet van toepassing in geval van herhaling.

Art. 10. De strafvordering op grond van een overtreding van bepalingen der besluiten getroffen krachtens de artikelen 1 en 3 van deze wet, verjaart na een vol jaar, met ingang van den dag waarop de overtreding werd gepleegd.

Kondigen de tegenwoordige wet af, bevelen dat zij met 's Lands zegel bekleed en door den «Moniteur» bekendgemaakt worde.

Gegeven te Brussel, den 9ⁿ Juli 1936.